An illustration of a desk with various business-related items. In the center, a hand uses a calculator. To the left, a hand holds a red highlighter over a document with charts. To the right, a hand points to a document with a pie chart. A smartphone in the top right shows 'NEWS' and 'WEATHER' widgets. A blue pen and a white coffee cup with dark coffee are also visible. The background is a dark green surface.

# PRIMJER OBRAČUNA TROŠKOVA PRIMJENOM POL-A

# POL – Pogonsko obračunski list

Pogonsko obračunski list (POL) predstavlja tabelarni pregled u kome se daje prikaz svih nastalih vrsta troškova i mjesta troškova. Troškovi se razvrstavaju horizontalno – po mjestima i nosiocima troškova i vertikalno po različitim vrstama troškova.

„rezervisana“ su kolone za pojedina mjesta troškova

Vrste troškova	Ukupno	Mesto troškova			
		Pogon 1	Pogon 2	Transport	Uprava
UKUPNO					

„smještaju“ se pojedine vrste primarnih i sekundarnih troškova

**Mjesto troška** predstavlja najuži organizacioni dio u kojem nastaje trošak i u kome se obavljaju poslovi srodnog i homogenog karaktera, kao i mjesto gdje se troškovi i učinci mogu pratiti i vrednovati.

Svi nastali troškovi moraju se vezati za **nosioca troška**.

Nosioci troškova mogu biti:

- učinci privrednog društva kao cjeline (**gotovi proizvodi**)
- učinci pojedinih djelova privrednog društva (**usluge**).

# FAZE KNJIGOVODSTVENOG OBUHVATANJA TROŠKOVA -SISTEM OBRAČUNA PO STVARNIM TROŠKOVIMA-

**Osnovne faze kroz koje prolazi obračun ukupnih troškova industrijskog preduzeća:**

- I. FAZA:** obuhvatanje primarnih vrsta troškova za preduzeće u cjelini
- II. FAZA:** vezivanje primarnih vrsta troškova za mjesta i nosioce troškova
- III. FAZA:** interni obračun između mjesta troškova (knjiženje sekundarnih troškova)
- IV. FAZA:** konačan obračun nosilaca troškova

## Primjer obračuna troškova primjenom **POL-a**

U preduzeću X, proizvode se dva proizvoda: proizvod A i proizvod B. Kao mjesta troškova javljaju se:

- mjesta troškova osnovne djelatnosti
- pogon 1 i pogon 2;
- mjesta troškova pomoćne djelatnosti
  - transport;
- mjesta troškova uprave;

•Izvršiti knjiženje sljedećih troškova nastalih u toku obračunskog perioda kroz dnevnik finansijskog knjigovodstva:

1.Utrošen je materijal za izradu u toku perioda u vrijednosti od 150.000 eura, od toga:

		Proizvod A	Proizvod B
Pogon 1	80.000	30.000	50.000
Pogon 2	70.000	40.000	30.000

2. Zarade izrade u toku perioda iznose 180.000 eura, od toga:

		Proizvod A	Proizvod B
Pogon 1	50.000	20.000	30.000
Pogon 2	130.000	80.000	50.000

3. Primita je faktura koja se odnosi na utrošenu električnu energiju u vrijednosti 121.000 eura, od toga:

Pogon 1	28.000
Pogon 2	51.000
Transport	14.000
Uprava	28.000

4. Primita je faktura za troškove telefona u iznosu od 4.000 eura;

5. Utrošeno je gorivo u vrijednosti od 68.000, po fakturi, od toga:

Pogon 1	14.000
Pogon 2	20.000
Transport	25.000
Uprava	9.000

# Primjer obračuna troškova primjenom **POL-a**

6. Troškovi zakupnine prema fakturi iznose 80.000 eura, od toga:

Pogon 1	18.000
Pogon 2	43.000
Uprava	19.000

7. Iz blagajne su isplaćene dnevnice u iznosu od 42.000 eura;

8. Obračunata je amortizacija u vrijednosti od 60.000 eura, od toga:

9. Troškovi članarine prema fakturi iznose 10.000 eura;

10. Troškovi reprezentacije, prema fakturi, iznose 20.000 eura.

Pogon 1	20%
Pogon 2	30%
Transport	35%
Uprava	15%

•Sastaviti POL (pogonski obračunski list) za režijske i troškove izrade;

- **Sastaviti tabelu za izračunavanje režijske stope;**
- **Izraditi kalkulaciju cijene koštanja, primjenom metode dodatne kalkulacije;**
- **Sprovesti potrebna knjiženja kroz dnevnik pogonskog knjigovodstva na kontima klase 9;**

**Napomena: Kao osnovicu za raspored troškova režije pogona i uprave uzeti zarade izrade.**

**Troškovi transporta se raspoređuju prema broju pređenih kilometara na sljedeće korisnike:**

- **na pogon 1 516 km**
- **- na pogon 2 860 km**
- **- na upravu 344 km**
- **Proizvodnja svih proizvoda je završena i poslato je u magacin:**
- **- 790 komada proizvoda A;**
- **- 340 komada proizvoda B;**



# I faza

**KNJIŽENJE U  
FINANSIJSKOM  
KNJIGOVODSTVU**

**ŠTA SE TROŠI?  
(materijal, sredstva za rad...)  
KOLIKO SE TROŠI?**

# Knjiženje u finansijskom knjigovodstvu

RB	OPIS	Duguje	Potražuje
1.	Troškovi materijala Materijal -trebovanje	150.000	150.000
2.	Troškovi zarada i naknada zarada Obaveze po osnovu zarada i naknada -obračun	180.000	180.000
3.	Troškovi električne energije Dobavljači -faktura Elektroprivrede	121.000	121.000
4.	Troškovi telefona Dobavljači -faktura Telekomu	4.000	4.000
5.	Troškovi goriva i energije Dobavljači -za utrošenu energiju, faktura	68.000	68.000

# Knjiženje u finansijskom knjigovodstvu

RB	OPIS	Duguje	Potražuje
6.	Troškovi zakupnine Dobavljači -faktura zakupodavca	80.000	80.000
7.	Troškovi zarada i naknada zarada Obaveze po osnovu zarada i naknada -obračun	42.000	42.000
8.	Trošak amortizacije IVOS -obračun amortizacije	60.000	60.000
9.	Trošak članarina Dobavljači -za članarine	10.000	10.000
10.	Troškovi reprezentacije Dobavljači -po fakturi	20.000	20.000

## II faza

**KNJIŽENJE U  
POGONSKOM  
KNJIGOVODSTVU**

**GDJE NASTAJU TROŠKOVI?**

Da bi se mogao dati odgovor na ovo pitanje neophodno je alocirati (rasporediti, prenijeti) određeni iznos primarnih troškova (indirektnih i/ili direktnih) na MT

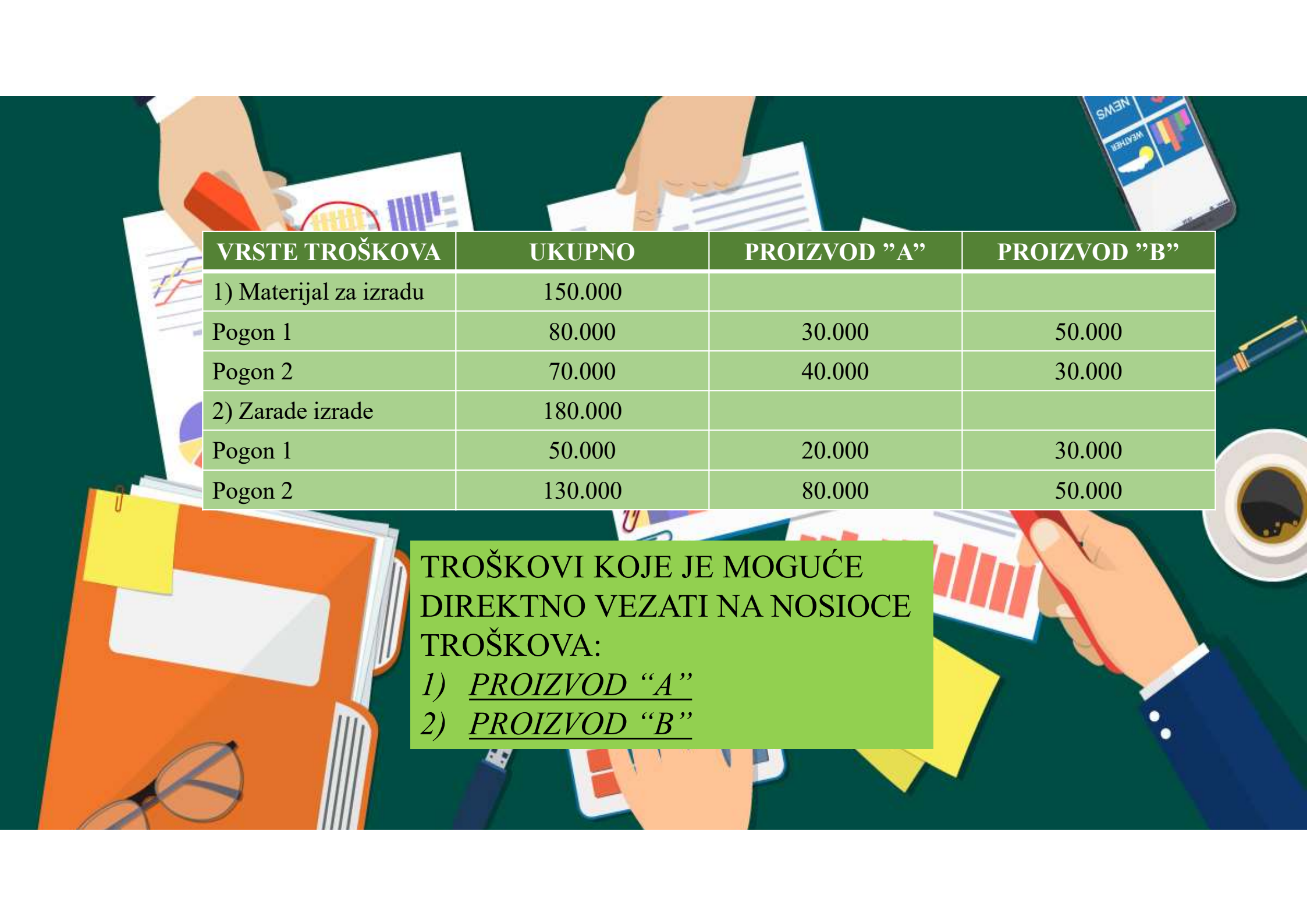
# Pogonsko-obračunski list

*POGONSKI OBRAČUNSKI LIST – Režijski troškovi*

“rezervisane” su kolone za pojedina MT

<i>Vrste troškova</i>	<b>Ukupno</b>	<b>Mesta troškova</b>			
		<u>Pogon 1</u>	<u>Pogon 2</u>	<u>Transport</u>	<u>Uprava</u>
<i>Ukupno</i>					

“smještaju” se pojedine vrste primarnih i sekundarnih troškova



VRSTE TROŠKOVA	UKUPNO	PROIZVOD "A"	PROIZVOD "B"
1) Materijal za izradu	150.000		
Pogon 1	80.000	30.000	50.000
Pogon 2	70.000	40.000	30.000
2) Zarade izrade	180.000		
Pogon 1	50.000	20.000	30.000
Pogon 2	130.000	80.000	50.000

TROŠKOVI KOJE JE MOGUĆE  
DIREKTNO VEZATI NA NOSIOCE  
TROŠKOVA:

- 1) PROIZVOD "A"
- 2) PROIZVOD "B"

# POL-Režijski troškovi

VRSTE TROŠKOVA	UKUPNO	MJESTO TROŠKOVA			
		POGON 1	POGON 2	TRANSPORT	UPRAVA
Električna energija	121.000	28.000	51.000	14.000	28.000
Telefon	4.000	-	-	-	4.000
Gorivo	68.000	14.000	20.000	25.000	9.000
Zakupnina	80.000	18.000	43.000	-	19.000
Blagajna	42.000	-	-	-	42.000
Amortizacija	60.000	12.000	18.000	21.000	9.000
Članarine	10.000	-	-	-	10.000
Reprezentacije	20.000	-	-	-	20.000
<b>UKUPNO</b>	<b>405.000</b>	<b>72.000</b>	<b>132.000</b>	<b>60.000</b>	<b>141.000</b>

Riječ je o troškovima koji mogu na MT da se vezuju uz pomoć određenog dokumenta (direktno...)

## Faza III

**Koje MT je i u kom iznosu (%) izvršilo usluge drugom MT ili proizvodu?**

**Riječ je o alociranju (dodjeljivanju, raspoređivanju) SEKUNDARNIH TROŠKOVA**



# Raspored troškova transporta

Rb	Korisnici usluga	Obim usluga	Učešće	Ukupni troškovi	Raspored
	Pogon 1	516	30%		18.000
	Pogon 2	860	50%		30.000
	Uprava	344	20%		12.000
	Ukupno	1720	100%	60.000	60.000

RB	OPIS	UKUPNO	OSNOVNA DJELATNOST		POMOĆNA DJELATNOST	UPRAVA
			Pogon 1	Pogon 2	Transport	
1.	Režijski troškovi	405.000	72.000	132.000	60.000	141.000
2.	Raspored troškova radionice	60.000	18.000	30.000		12.000
3.	Režijski troškovi-UKUPNO	405.000	90.000	162.000		153.000
4.	ZARADE IZRADE	180.000	50.000	130.000		
5.	REŽIJSKA STOPA		50% (90.000/ 180.000)	90%		85%
6.	Materijal za izradu	150.000	80.000	70.000		
7.	UKUPNI TROŠKOVI (3+4+6)	735.000	220.000	363.000		153.000

# Zaključak nakon faze III

**Prethodna mjesta troška:**

**MT transporta se zatvorilo**

**Konačna mjesta troška:**

**MT pogon 1 i pogon 2 su  
kompletirani i sa iznosom  
sekundarnih troškova (usluge  
transporta)**

# IV faza knjiženja troškova obračun konačnih nosilaca troškova – proizvod “A” i proizvod “B”-

I podfaza	Prenos troškova sa računa konačnih MT na njihove nosioce
II podfaza	Prenos troškova sa računa nosilaca troškova na račune gotovih proizvoda

# Kalkulacija CK

r.b	ELEMENTI	UKUPNO	PROIZVOD "A"		PROIZVOD "B"	
			790 kom	Po jedinici	340 kom	Po jedinici
1.	Materijal za izradu					
	POGON 1	80.000	30.000	37.97	50.000	147.09
	POGON 2	70.000	40.000	50.63	30.000	88.24
	<b>Ukupno trošak materijala</b>	<b>150.000</b>	<b>70.000</b>		<b>80.000</b>	
2.	Zarade izrade					
	POGON 1	50.000	20.000	25.32	30.000	88.24
	POGON 2	130.000	80.000	101.27	50.000	147.09
	<b>Ukupno trošak zarada</b>	<b>180.000</b>	<b>100.000</b>		<b>80.000</b>	
3.	Pogonska režija					
	POGON 1 (50%)	90.000	50.000	63.29	40.000	117.64
	POGON 2 (90%)	162.000	90.000	113.92	72.000	211.76
	<b>Ukupno pogonska režija</b>	<b>252.000</b>	<b>140.000</b>		<b>112.000</b>	
4.	Upravna režija (85%)	153.000	85.000	107.59	68.000	200
	<b>UKUPNO</b>	<b>735.000</b>	<b>395.000</b>	<b>500</b>	<b>340.000</b>	<b>1.000</b>